

ISSN 0800-3181

SMB-nytt

1987-nr. 2

Norsk Bibliotekforening Spesialgruppen for medisinsk bibliotekvirksomhet

Norwegian Library Association, Medical Section, News
SMB-nytt, vol. 12, 1987, nr. 2.

Redaksjonens adresse:

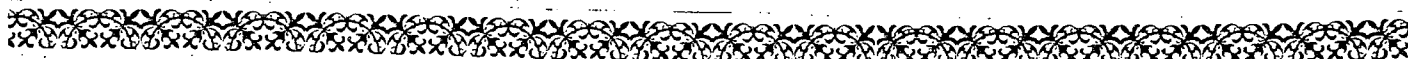

Medisinsk bibliotek
Regionsykehuset i Trondheim
N-7006 TRONDHEIM

INNHold:

Side:

Styret i Spesialgruppen for medisinsk bibliotekvirksomhet	1
Hilsen fra redaksjonen	2
Styrenytt	3
Møtenytt	4
Kurs	14
Diverse	15
Fjerlån - UMED	15
Litt.tjeneste for primærleger	16
Uforståelige beskjeder fra bibliotekene	18
Esperanto	20
MESH-katalog	20
Medline	21

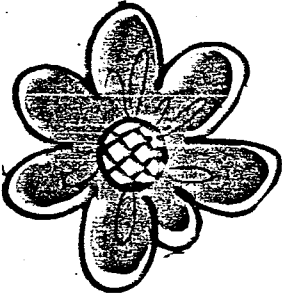
KONSTITUERENDE MØTE I SMB-STYRET 21. MAI

- Styret har konstituert seg og har følgende sammensetning:

Leder: Turid Taraldsen, Statens institutt for folkehelse
 Nestleder: Ågot Borgen, Diakonhjemmets medisinske bibliotek
 Kasserer: Marit Fonnum, Biomedisinsk bibliotek, Oslo
 Sekretær: Kari Gulbraar, Aker sykehus, Medisinsk bibliotek
 Styremedlem: Siri Sandbo, Nic Waals Institutt
 Utenbys styremedlem: Solveig Pedersen, Sogn og Fjordane sentralsjukehus
 Medisinsk bibliotek

- Foruten konstitueringen, orienterte styret seg om løpende saker fra forrige årsmøteperiode. Bare ett av styremedlemmene var med i forrige periode.
- Styret vil henvende seg til Den norske lægeforening og en rekke andre fagforeninger for å gjøre oppmerksom på den prekære situasjonen UMED befinner seg i og betydningen dette vil få for alle brukere av fagbibliotek innen biomedisin og relaterte emneområder.

Kari Gulbraar
 Kari Gulbraar
 sekr.

Kjære SMB-ere!

Her kommer siste SMB-nytt fra Trondheim i denne omgangen, og forhåpentligvis når bladet de fleste av dere før sommerferien!

Redaksjons-arbeidet har vært morsomt og inspirerende, først og fremst fordi så mange har bidratt med presentasjoner, innlegg og referater. Takk til alle sammen!

Dette nummeret byr blant annet på et hjertesukk fra Harstad om kryptisk kommunikasjon bibliotekene mellom ved interbibliotekbestillinger. Noe å legge seg på minnet!

Mange synes vel også det er interessant å følge med i arbeidet for å få en bedre og mere samordnet litteraturtjeneste for primærleger. SMB-nytt bringer informasjon!

Dessuten har vi fått tilsendt et fyldig referat fra landsmøtet for sykepleiehøgskole-bibliotekarere, og et ditto fra årsmøtet i SMB. Og mye, mye mer ...

Redaksjonsansvaret går nå over til Karen Marie Ellefsen, og vi ønsker henne lykke til!

En god og varm sommer ønskes dere alle fra

Trondheims-redaksjonen

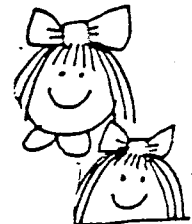
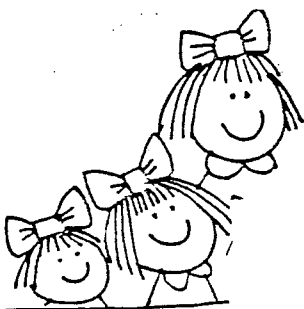
Anne Lise

Uuri

Tordis

Ragnhild

Syfrid

Styre-nytt

REFERAT FRA STYREMØTE 23. april 1987 kl. 1600 - 1730

Sted: Ullevål sykehus, Med. bibl.

Tilstede: Nanne Nicolaysen, Gerd Olberg, Marit Fonnum og Tone Haarberg.

Nanne Nicolaysen er valgt inn i en interim komite for European Association for health information and Libraries (man regner med at dette blir det offisielle navnet) for utarbeidelse av retningslinjer og standarder for medisinske/helsebibliotek.

Styret har sammen med Nanne Nicolaysen gått gjennom forslag til statutter og kommet med sine kommentarer.

Tone Haarberg
Sekretær

Møte- nytt

REFERAT FRA ARSMØTE I SMB 1987

Tid: Mandag 27.4.87 kl. 1900.

Sted: Nycomed A/S

Arsmøte ble i år avviklet i Nycomeds hyggelige lokaler i Nycovn. 2.

Etter omvisning i biblioteket ved bibliotekar Sonja Semcesen ønsket Tone deltakerne velkommen og ga deretter ordet til kveldens foredragsholder Per Egil Hansen.

Per Egil Hansen som (selv er kjemiker) er leder for dokumentasjonsavdelingen ved Nycomed ga en orientering om bedriftens erfaringer med informasjonsdatabaser:

"For å kunne hevde seg i konkurransen innen internasjonal farmasøytisk industri, er en rask tilgang på informasjon om tekniske nyvinninger og markedsmessige forhold nødvendig.

Ledelsen i bedriften har hatt forståelse for dette, og har satt av betydelige ressurser til å bygge opp en avdeling som har til oppgave å fremskaffe denne informasjonen. Dokumentasjonsavdelingen har nå 10 ansatte som nærmest på heltid søker i internasjonale databaser.

Avdelingens budsjett er på ca 5 mill.kr., hvorav 1/2 mill.kr. er direkte betaling for bruk av eksterne baser.

Dokumentasjonsavdelingen fungerer som en intern ressursgruppe for de andre avdelingene.

Avdelingen forestår all elektronisk informasjonsinnhenting og er bygget opp av personer innen de forskjellige tekniske disipliner. Avdelingen er 2 år gammel. Den sentrale database er Chemical Abstracts, som er laget av og for kjemikere.

Utgangspunktet for et søk etter bestemte opplysninger er en kjemisk struktur. Ved søk tegnes den aktuelle kjemiske strukturen på data-skjermen. Denne databasen gir forskerne tilgang til litteratur som kan hjelpe dem videre i deres arbeid.

Nycomeds forskere benytter seg også av patent-databaser da disse er det første sted en kan lese om nyvinninger. Innen kjemisk industri regner en med at 70 - 80% av de vitenskapelige resultater bare blir kjent gjennom patenopplysninger. Den aktuelle patentdatabasen - Derwent Patent Files - inneholder 7 mill. patentedokumenter.

Spesielle internasjonale databaseverter, særlig Data-Star brukes til konkurrent analyse og markedsovervåkning.

Dokumentasjonsavdelingen søker regelmessig hver dag og distribuerer opplysninger som kan være av verdi til forskere.

Interne databaser:

Nycomed bygger også sine egne lokale databaser, dels basert på internasjonale baser og dels på eget materiale.

Det utvikles "profiler" for den enkelte forsker som viser hva hun/han spesiell interesse for.

Det er gjort avtaler med internasjonale databaser som gjør at utdrag kan overføres til bedriftens egne baser.

Dokumentasjonsavdelingen har en Digital Vax maskin 11/750 - 18 aktive terminaler. 4 personer kan benytte systemet samtidig. Det benyttes Datapak.

Biblioteket er foreløpig utenfor systemet - men det håpes på en enhet i fremtiden".

Etter foredraget gikk deltakerne til spisesalen hvor det ble servert ost/kjeks, rødvin og kaffe.

Årsrapporten 1986 ble nå gjennomgått, og Anna Nannestad Nicolaysen orienterte om the Interim Committee for European Association for Health Information and Libraries der hun er innvalgt som eneste medlem fra Skandinavia. Den 2. europeiske konferansen vil bli holdt i Bologna i tiden 2. - 6. nov. 1988.

Angående den Nordiske kongressen i Stockholm våren 1988 var det kommet inn et forslag til tema fra Øystein Wendelbo, Universitetsbiblioteket i Bergen - On-line ordering of documents.

Kurskomiteen opplyste at avlyste kurs 27.4. i Data-Star vil bli tatt opp på nytt 15. juni d.å.

Regnskapet 1986 ble gjennomgått, og det kom frem ønsker om at "diverse poster" ble mer spesifisert.

I forbindelse med valglisten ble det ytret ønske om en utenbys representant til styret, og Solveig Pedersen fra Førde (Sentralsykehuset i Sogn og Fjordane) sa seg villig til å gå inn i styret.

Karen Marie Ellefsen tok på seg vervet som redaktør av SMB-nytt.

Anna Nannestad Nicolaysen bar frem hyggelig hilsen fra Mette Seem i Tanzania.

Nå stod det bare igjen å takke for seg, og dette ble gjort av Tone som forøvrig fungerte som møteleder.

Signe Bratterud
Sekretær

Tone Haarberg
Sekretær

ARSBERETNING PERIODEN ARSMØTET 1986 TIL ARSMØTET 1987.

Styret har hatt følgende sammensetning:

Leder: Mette Seem Fra 15/4 - 31/12-86.
 Sekretær: Signe Bratterud
 Sekretær: Tone Haarberg Har fra 1/1-87 overtatt Mette Seems funksjoner.
 Styremedlem: Marit Fonnum
 Utenbys styremedlem: Susan Edwards

Det har vært 9 styremøter:

21. mai, 8. jan., 1. okt., 29. okt., 3. des., 8. jan. var det et vanlig styremøte samt et møte mellom deltakerne til Brüsselkonferansen og SMB-styret, 25. mars og 22. apr.

I oktober 1986 ble First European Conference of Medical Libraries holdt i Brüssel. SMB var representert med 10 - 12 medlemmer. Det ble gitt reisebidrag.

Anna Nannestad Nicolaysen var kontaktperson for Norge under Brüsselkonferansen, og hun er fortsatt kontaktperson for Norge. Konferansen resulterte i opprettelse av en ny europeisk organisasjon for medisinske bibliotek/bibliotekarer i de 21 land tilknyttet Europarådet. De øvrige land i Europa vil få tilknytning gjennom WHO/Euro.

SMB-styret og Brüsseldeltakerne har sammen utarbeidet forslag til fremtidige arbeidsmål vedrørende målsetting, struktur og prosjekter for den nye organisasjonen.

Elisabeth Buntz er nominert som representant for de nordiske land til den stående komitè i IFLA. Norge etterfølger her Finland. IFLA har sitt kommende møte i Brighton august 1987.

Det er planer om en ny nordisk konferanse i Stockholm våren 1988, og Norge er blitt bedt om å komme med forslag til aktuelle temaer.

Ved NBF's kontaktmøte for tillitsvalgte 18. - 19. sept. 1986, Gardermoen Airport Hotel, hadde SMB en utsending fra styret.

Ellers er innkommet post blitt diskutert og besvart. Det har vært søknader om reisestipend, og styret har også søkt Norsk Bibliotekforening om et pengebeløp fra "ubrukte midler etter bibliotekmøtet i Stavanger". Styret har også søkt NBF om støtte til spesielle aktiviteter. Sistnevnte ble avslått.

Styret har arrangert 2 medlemsmøter:

1. oktober - høstmøte med foredrag av Aud Lamvik fra Dokumentasjonsavdelingen, NTH, Trondheim. Tema: Norsk DIANE senter.

3. desember - julemøte på Den norske legeforenings kurssenter "SORIA MORIA". Kåseri ved Carl Birger van der Hagen: "Bibliotekarer før og nå". 3 innlegg fra Brüsselkonferansen ved Anna Nannestad Nicolaysen, Ragnhild Lande og Anne Lise Betzenderfer.

Valgkomitèen har vært i arbeid med å skaffe kandidater til valg i styre og komitèer.

Redaksjonskomitèen har vært i Trondheim.

Utdannelses- og kurskomitèen har planlagt kurs til årsmøtet.

Bygningskomitèen opphører f.o.m. årsmøtet 1987.

Revisor har godkjent årsregnskapet.

Signe Bratterud
Sekretær

Tone Haarberg
Sekretær

Det har lenge vært ønske blant sykepleierhøgskolebibliotekarer om å kunne samles til et landsmøte. De fleste sykepleierhøgskolebibliotek i Norge er enmanns- betjente, av deltidsansatt personale. Mange føler seg faglig isolert.

I Oslo-området har det siden 1984 eksistert et forum for bibliotekarer som er ansatt i små fagbibliotek. Dette forumet har en faggruppe, kalt avdeling for helse- og sosialsektoren, med 12 - 13 medlemmer, fordelt på sykepleierhøgskoler, vernepleierhøgskoler, fysioterapihøgskole, ergoterapihøgskole, jordmor- og helsesøsterutdanning osv. Denne faggruppa møtes jevnlig for å diskutere aktuelle saker.

"Osloforumet", som faggruppa også betegnes, har tatt initiativ til dette første landsmøtet for sykepleierhøgskolebibliotekarer. Bibliotekarene Torill Redse, Gudrun Lundefaret og Astrid Hagstad har stått for arrangementet av landsmøtet, som ble holdt på Statens Sykepleierhøgskole. Administrasjonen der skal ha takk for velvillig holdning til landsmøtet.

32 bibliotekarer fra 32 sykepleierhøgskoler, samt 2 danske deltakere var samlet.

Tirsdag 28.4 ønsket bibliotekar Torill Redse deltakerne velkommen og holdt et foredrag om sykepleierhøgskolebiblioteket, dets status og framtid. Bibliotekene ved landets sykepleierhøgskoler er av relativ ny dato.

De var i starten ubemannet eller bemannet av ikke-fagutdannet personale. Etter bibliotekar Liv Staves initiativ i 1982 og etter at sykepleierskolene fikk høgskolestatus i 1983, ble det ansatt bibliotekar ved de fleste sykepleierhøgskoler i Norge. I dag finnes det bibliotek ved alle landets sykepleierhøgskoler, men effektiviteten og størrelsen på dem varierer mye, ikke minst p.g.a. underbemanning. Underbemanning gir lite effektive bibliotek. Bibliotekarene må skaffe seg instruks. Bibliotekarene må få formell adgang til lærerråd og høgskoleråd. Biblioteksutvalg må opprettes ved enhver sykepleierhøgskole. En styrt oppbevaringsplan for bevaring av eldre sykepleielitteratur er nødvendig. Bibliotekene bør oppbevare, i tillegg til bøker og tidsskrifter, film, video og slides, men avspillingsutstyr for slikt utstyr må også finnes i biblioteket. Sykepleierhøgskolestudentene tilbringer 50 - 75% av studietida i praksis. De er dermed borte fra skolens bibliotek på dagtid i store deler av deres utdanning. Det er behov for åpning og betjening av bibliotekene ved sykepleierhøgskolene på kveldstid.

Etter lunch holdt høskolelektor Ragnar Nordlie innlegg om innføring av EDB i små bibliotek. Datamaskiner til biblioteksbruk har 2 oppgaver:

1. Håndtering av biblioteksinterne rutiner (katalogproduksjon, innkjøp osv.)
2. Håndtering av publikumsorienterte rutiner (anskaffelse av informasjon ved søking i databaser)

En PC i prisklasse 20 - 40.000 kr. kan brukes til ovennevnte oppgaver. Det finnes norske integrerte datasystemer for håndtering av biblioteksinterne rutiner for større bibliotek. For små bibliotek finnes systemene MICROPOLYDOC og MICROMARC, men situasjonen er noe uklar for begge systemene. Når en kjøper EDB-utstyr, må en ha en IBM-kompatibel PC med harddisk. For kommunikasjon med ulike bibliotek er MARC-formatet nødvendig. Ragnar Nordlie anbefalte å installere EDB-utstyr i 2 faser:

1. Kjøpe PC, skriver, modem - til søking i databaser
2. Kjøpe programvare for automatisering av biblioteksinterne rutiner

Med dette innlegget var det slutt på den faglige del av møtets første dag. Samme kveld møttes vi imidlertid til sosialt samvær på Statens Sykepleierhøgskole. Biblioteksjef ved Deichmanske bibliotek, Liv Sæteren, holdt et interessant kåseri om bibliotekarrollen. Deretter var det rikelig tid for deltakerne å bli kjent med hverandre og diskutere felles problemer.

Onsdag 29.4 startet universitetsbibliotekar Brita Lysne Kvam dagen med sitt innlegg om brukeropplæring. Hun poengterte behovet for god oppmerking og skilting, samt bruk av lettforståelige skriftlige veiledninger. Brukerne skal føle seg trygge i biblioteket.

Det er viktig å delta i undervisningsplanleggingen ved institusjonen. Undervisningsopplegg må planlegges nøye og tilpasses studentenes behov. Det bør evalueres og revideres. Undervisning bør deles, f.eks. del 1: lokalgeografi og biblioteksteknikk, del 2: litteratursøking. Praktisk trening forsterker læringsprosessen. Kursene må markedsføres godt og brukerne må motiveres til å delta, f.eks. ved at brukeropplæring knyttes til oppgaveskriving. Tekniske hjelpemidler bør benyttes.

Framtidige oppgaver: Bibliotekarer må lære seg å søke i databaser og formidle den ervervede kunnskap videre til brukerne. En må kjempe for å få nok midler til utstyr og litteratur. Bibliotekarene må skolere seg i pedagogikk.

Det ble livlig diskusjon etter dette innlegget, med utveksling av erfaringer med brukeropplæring.

Deretter var det gruppearbeid under temaet samarbeid. Deltakerne delte seg inn i grupper for å diskutere ulike aspekter av samarbeid. Hver gruppe la fram sitt resultat i plenum for videre diskusjon.

1. Hensiktsmessige låneveier, samt eksterne brukere

Det er opp til den enkelte skole å lage egne regler for utlån. Eksterne brukere bør orienteres om låneveier.

2. Bibliotekets plass i sykepleierhøgskolen

Ved de fleste skolene er bibliotekaren direkte ansvarlig overfor administrasjonen og har ikke direkte adgang til styrende organer ved skolen. Bibliotekaren har dermed ansvar uten representasjon og har vanskeligheter med å influere bibliotekets og skolens utvikling, f.eks. i budsjettarbeid. Dette strider mot moderne organisasjonsprinsipper om medbestemmelsesrett på arbeidsplassen.

Grappa foreslo 5 punkter som kan forbedre situasjonen:

1. Biblioteket må være egen avdeling i institusjonen.
2. Bibliotekaren bør ha adgang til besluttende organer med stemmerett.
3. En må arbeide for å få én fagforening for bibliotekarer.
4. Sykepleierhøgskolebibliotekarene henvender seg til Riksbibliotekstjenesten for å få utarbeidet normer for sykepleierhøgskolebibliotekene.
5. Bibliotekarene bør få samme rettigheter og muligheter til videre- og etterutdanning som lærere.

3. Er det nødvendig med særskilt lærerbibliotek/lærereksemplarer av bøker?

Grappa så på fordeler og ulemper med dette:

For: Lærerne har behov for bøker som arbeidsredskap.

Mot: Ikke alle får adgang til informasjon. Dårlig utnyttelse av knappe ressurser.

Dette var et emne som opptok mange. De fleste gikk imot et særskilt lærerbibliotek fordi det er tidkrevende og vanskelig å administrere. Lærerne administrerer stort sett lærereksemplarene. Det var delte meninger om bøkene bør registreres på biblioteket. Det ble opplyst at lærerne kan få gratis eksemplarer av bøker fra forlagene.

4. Samarbeid om tidsskriftabonnementer

Denne gruppa anmodet alle om å melde seg inn i Norsk Samkatalog. En komité (Dag Ivar Rognerød og Anne Marit Fagerli) skal lage en oversikt over utenlandske sykepleietidsskrifter som ikke er tilgjengelige i Norge. De ulike skolene kan så velge/bli pålagt å abonnere på tidsskrifter fra denne lista. Det ble foreslått fra salen at komitéen burde undersøke om det er overlapping blant de eksisterende tidsskriftabonnementer i Norge.

5. Video i sykepleierhøgskolebiblioteket

Utgangspunktet for diskusjonen var et brev fra rektor Jan Fagermoen (Statens Sykepleierhøgskole) på rektorkollegiet 19.3 - 20.3.1987 om videosamarbeid blant sykepleierhøgskolene. Registrering av videogrammer på den enkelte skole, samt opprettelse av en samkatalog er nødvendig for å få i stand et slikt samarbeid. En del juridiske og prinsipielle spørsmål må i tillegg løses, som:

- Retten til å låne ut/leie ut innkjøpte videogrammer
- Betaling for porto og omkostninger
- Ansvarsforhold ved forsendelse og ved videre utlån til f.eks. praksissteder
- Erstatningsplikt ved tap eller skade
- Lånetid

Ingvild Monsen fra Haukeland Sykepleierhøgskole/Høgskolen i psykiatrisk sykepleie sa seg villig til å lage samkatalog over videogrammer.

En behovsanalyse om utlån av videogrammer bør utarbeides. "Osloforumet" nedsetter en komité som skal arbeide videre med dette. Rektorkollegiet undersøker de juridiske sidene ved utlån/utleie av videogrammer.

Etter dette var det tid for oppsummering og evaluering. En del idéer kom fram under møtet, som: utarbeidelse av en samlet handlingsplan for alle sykepleierhøgskolebibliotekene, henvendelse til Riksbibliotekjenesten om utarbeidelse av normer for sykepleierhøgskolebibliotekene, muligheter for videre- og etterutdanning for bibliotekarere på lik linje som lærere ved sykepleierhøgskolene, styrking av bibliotekets posisjon.

Evalueringen viste at de fleste var svært fornøyde med møtet. Blant forslagene til forandringer var: lengre møte, mer gruppearbeid, utdyping av enkelte emner, flere biblioteksbesøk, flere forelesere.

Det store frammøtet viste behovet for kontakt og man ble enige om å holde landsmøte for sykepleierhøgskolebibliotekarere hvert år. Våren 1988 møtes vi i Skien, på Telemark Sjukepleierhøgskole.

Til slutt ble arrangementskomitéen overrakt blomster og ble takket for sin store innsats for å ha gjort dette første landsmøtet så vellykket.

Referenter: Patricia Flor og Ildikó Csák

REFERAT
Møtedato
19. mars 1987

ANSVARSBIBLIOTEKFUNKSJON FOR MEDISIN

Møtet ble holdt etter ønske fra AB for biomedisin for å se på muligheter for en stedlig og faglig delegering av ansvaret.

Tilstede: Inger Johanne Andresen, Bibliotektjenesten v/Det medisinske og det odontol.fakultet, Universitetet i Bergen
Elisabeth Buntz, Medisinsk bibliotek, Rikshospitalet
Kari Halldal, Det medisinske fakultetsbibliotek, Universitetsbiblioteket i Oslo
Bjørn L. Hegseth, formann i Samarbeidsrådet for ansvars bibliotekene, Norges tekniske universitetsbibliotek
Astrid G. Johnsen, Medisinsk bibliotek, Sentralsykehuset i Akershus
Hans Kermit, Biomedisinsk bibliotek, Universitetsbiblioteket i Tromsø
Ragnhild Lande, Medisinsk bibliotek, Universitetet i Trondheim
Anna Nannestad Nicolaysen, Medisinsk bibliotek, Ullevål sykehus

Fra Riksbibliotektjenesten: Bendik Rugaas
Libena Vokac

Dagsorden ble godkjent.

ad 1. Ansvarsbibliotekordningen
Innledning v/Bendik Rugaas

Alle biblioteker har knappe ressurser. Hvis tjenester skal opprettholdes, blir det nødvendig å gå til det upopulære skritt og ta betalt for noen av dem, f.eks. for kopilevering og søking i databaser. Temaet er tatt opp av Riksbibliotekaren i lederen i neste nr. av Synopsis og i Handlingsplanen utarbeidet for Rådsmøte 33.

Riksbibliotektjenesten har gjort gjentatte forsøk for å få kompensasjon for AB's tjenester, men KD mener at store biblioteker får millionbeløp i bevilgninger og at de må klare sine oppgaver innen disse rammer. Riksbibliotektjenesten vil fortsatt støtte AB-ordningen, men inviterer samtidig til nytenkning når det gjelder muligheter til å skaffe midler fra andre instanser enn KD.

ad 2. Stedlig regionalisering

AB for biomedisin får mange banale/enkle bestillinger som kunne effektueres i den region hvor de kommer fra. Rapportene om den nåværende situasjon i regionene ble avlagt for Bergen, Trondheim og Tromsø. Med noen små variasjoner gikk de ut på at

- a) medisinske biblioteker tilknyttet de 3 universiteter allerede effektuerer en god del bestillinger fra regionen
- b) det var vanskelig å anslå hvor mange det ville bli i tillegg om alle - inkludert de som hittil har gått til AB i Oslo - måtte effektueres regionalt
- c) etterspørselen fra folkebiblioteker var urimelig stor.

Det ble påpekt at moderinstitusjonenes bibliotekbudsjetter tar sikte på en adekvat dekning av studentenes og de ansattes behov og at biblioteker må tilfredsstille disse først og fremst. Fjernlån til andre brukere betraktes som en tilleggsutnyttelse av samlingene og kan praktiseres så lenge pengene og personalet strekker til. Utover det måtte man ha støtte fra RBT for å få til en økning av bevilgninger og personale.

Riksbibliotekaren mente at en slik støtte kunne gis hvis Riksbibliotekstjenesten blir informert om spesielle forhold. Bjørn L. Hegseth mente til forsiktighet m.h.t. selektiv støtte til noen AB. Alle ansvarsbiblioteker har det vanskelig, og hvis en ikke opptrer samlet, særlig overfor KD, kan følgene bli en pulverisering av AB-ordningen.

Alle deltakere var enige om at en fullført AB-ordning vil være best for brukere, enklest for bibliotekarere og mest fordelaktig økonomisk fra helhetssynet. Realiteten i dag er dessverre slik at KD ikke har konkrete planer om å støtte AB-ordningen med øremerkede bevilgninger.

Deretter ble det fra møtet fremmet forslag til hvordan midlene kunne skaffes til hjelp for AB-funksjon for biomedisin:

- 1) Den norske legeforening bør kunne bidra med finansiering, evt. i form av lønn til en eller flere bibliotekarere for å avhjelpe personalmangel i AB for biomedisin
- 2) En henvendelse bør også gå til Kommunenes sentralforbund, for å lette legenes litteraturforsyning lokalt.

Riksbibliotekaren vil følge opp disse forslag. Ved å koble inn universitetene, kommunene og legeforeningen vil Riksbibliotekstjenesten markere at bibliotekene ikke mangler initiativ, og samtidig underbygge sin posisjon overfor departementet m.h.t. videre forhandlinger om ansvarsbibliotekene.

ad 3. Faglig delegering

I diskusjonen kom det frem at muligheter for fagdelegering egentlig ikke var særlig gode. Moderinstitusjonene pålegger sine bibliotekarere å betjene egne brukere først, og økonomien tillater ikke å utvide tjenester for eksterne brukere. Dessuten er det så godt som umulig å formulere klare låneveier basert på medisinske disipliner eller delområder. I isolerte tilfeller praktiseres fjernlån av spesiell litteratur etter det gamle prinsippet om gjensidig hjelp, men i større omfang kan ingen mindre biblioteker klare seg uten de store.

Sykepleielitteratur presenterer et spesielt problem, ikke bare for universitetsbiblioteker og deres medisinske avdelinger, men også for de store sykehusbibliotekene som i enkelte tilfelle ser seg nødt til å avvise bestillinger fra sykepleierhøgskolenes elever. Igjen ble det reist ønske om at ansvar for denne type faglitteratur legges til et bestemt bibliotek.

ad 4. Sykehusbibliotekenes rolle

Omfanget av fjernlånet er størst i biblioteket ved Ullevål sykehus, deretter kommer Rikshospitalet og i mindre omfang Sentral-sykehuset for Akershus. Felles for de 3 er at de også låner mye inn. Hvis AB for biomedisin skal avlastes og de tre sykehusbiblioteker skal bidra til det, kan det fort bli en for stor oppgave. Problemene som her vil oppstå, vil være de samme som nevnt under punkt 3. Et sentralt AB for biomedisin er fortsatt den beste løsning og konklusjon i alle diskusjoner der en prøver å realbehandle alternative løsninger.

Riksbibliotekarens sammendrag av dagens debatt:

Riksbibliotektjenesten skal henvende seg til universitetene og be om at institusjonene støtter AB-ordningen. En henvendelse vil også gå til Kommunenes sentralforbund og til Den norske legeföreningen for å følge opp forslag nevnt under punkt 2, s. 2 i referatet.

En redegjørelse for dagens møte vil bli gitt i neste nummer av Synopsis.

Andre saker

Hegseth informerte om betalingsordningen for kopier som ansvarsbibliotekene vil gå inn for. I diskusjonen ble både prinsipielle holdninger og praktiske konsekvenser av dette tiltaket drøftet. Møtedeltakerne ønsker at AB's betalingsordning for kopier publiseres i Synopsis, Bok og Bibliotek, Utposten og om mulig også i Tidsskriftet for den norske lægeföreningen, før ordningen kommer i gang. Et personlig brev bør også gå til Spesialgruppe for medisin i NBF.

Når det gjelder låneveier, ønsker en at "Retningslinjer for fjernlån" gjengis i 6. utg. av Håndbok uten forandring, men at man gjør oppmerksom på at AB p.g.a. den vanskelige situasjon ikke kan forventes å levere alt.

Det ble også en kort diskusjon om betaling for søking i databaser. Den nåværende praksis er at de fleste biblioteker tar betalt fra eksterne brukere og at beløpet er avhengig av basevertens pris. På denne bakgrunn er det store forskjeller i prisingen. I tillegg beregner enkelte biblioteker andre lokale utgifter. Spørsmålet om hvorvidt bibliotekene skal kreve betaling for en tjeneste som skyldes fremskritt i teknologien og ikke en prinsipiell forandring, ble så vidt berørt.

Møtet hevet kl 1400.

Kurs

Kurs i MEDLINE-søking

Ved UB Oslo, Det medisinske fakultetsbibliotek, vil det i september 1987 bli holdt 2 MEDLINE-kurs forutsatt at et tilstrekkelig antall deltagere melder seg.

Undervisningen vil bestå avvekslende av forelesninger og terminaløvelser. EDB-kunnskaper er ikke nødvendig, men kjennskap til medisinsk terminologi er en fordel. Det benyttes samme søkespråk som ved Karolinska Institutet (ELHILL). Derimot vil det ikke bli undervist i søkespråkene til DIALOG eller DATASTAR.

Kurs 1) 7. - 11. september kl. 8.30 - 15.00. 5 dagers kurs spesielt beregnet for bibliotekarer som skal gjøre søkninger på oppdrag fra andre. Kursavgift kr. 2000.-. Påmeldingsfrist 20. august.

Kurs 2) 21. - 22. september kl. 9.00 - 15.30. 2 dagers kurs for leger og forskere som vil lære å gjøre søkninger til eget bruk. Kursavgift kr. 1000.-. Påmeldingsfrist 1. september.

Nærmere opplysninger og påmelding :

Det medisinske fakultetsbibliotek
v/Kari Halldal
P.b. 1113 Blindern
0317 Oslo 3

Tlf (02) 45 41 13

D I V E R S E

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO
DET MEDISINSKE FAKULTETSBIBLIOTEK

THE UNIVERSITY OF OSLO LIBRARY
FACULTY OF MEDICINE LIBRARY

Ref.: LKH Dato: 9.6.1987

Til våre lånere

I tiden 1. juli til 15. august vil Det medisinske fakultetsbibliotek, avd. Biomedisinsk bibliotek desværre være stengt for fjernlån på grunn av personalinnskrenkninger.

Unntak vil bli gjort for låneanmodninger som vedrører akutt pasientbehandling.

Med hilsen

L Knarberg Hansen
Lizzie Knarberg Hansen
Fakultetsbibliotekar

— o — o —

Ved Medisinsk bibliotek i Trondheim har vi diskutert hvordan vi skal forholde oss til dette. For ikke å belaste andre bibliotek vil vi returnere til lånerne alle bestillinger vi normalt ville sendt til UMED. Dette gjør vi både fordi vi ikke vil belaste andre bibliotek og fordi vi mener hele det medisinske miljø bør bli klar over de vanskelige forholdene ved UMED. Dette er viktig bl.a. fordi Riksbibliotek-tjenesten nå tar UMED's situasjon opp med Legeforeningen.

Ved Medisinsk bibliotek i Trondheim har vi ikke kapasitet til å effektivere ekstra bestillinger som kommer p.g.a. at UMED er stengt. Vi går ut fra at dette gjelder oss alle i ferietiden og oppfordrer andre til å gjøre som oss.

Ragnhild Lande (s)

Harstad sykehus

Biblioteket

9409 Harstad, 21. april 1987.

Postboks 23

SMB-nytt,
Medisinsk bibliotek,
Regionsykehuset,
7006 TRONDHEIM

Jeg viser til vedlagte referat i Tidsskrift for Den norske lægeforening 1987 nr.8 fra et møte 9. januar i år vedrørende litterærtjeneste for primærleger. Jeg tillater meg å be SMB-nytt om å få i stand et mer utførlig referat fra dette møtet ved en av de tilstedeværende bibliotekarer.

Det kunne være interessant å få vite om man diskuterte hvordan man skulle løse litterærtjenesteproblemet for leger bosatt langt ute i distriktene? Jeg tok opp denne saken med SMB i et medlemsmøte i november 1985, men det har vært liten respons på den, synes jeg.

Derfor synes jeg det var gledelig at en av de sakene som er foreslått tatt opp på "den andre nordiske konferanse for medisinske bibliotekarer" nettopp er regional medisinsk biblioteksvirksomhet. Det er behov for et bedre system enn det vi har i Norge i dag, og jeg synes at vi som driver med medisinsk biblioteksvirksomhet kan bidra med forslag til løsninger.

Vennlig hilsen

Tora Saue
Tora Saue

bibliotekar

HARSTAD SYKEHUS
BIBLIOTEKET
9400 HARSTAD

Litterærtjeneste for primærleger

Den 9. januar 1987 ble det holdt et møte ved Universitetsbiblioteket i Oslo. Det medisinske fakultetsbibliotek, mellom Janecke Thesen, NSAM, Torgeir Asdahl, Aplf, Anders Smith, Oll og representanter for bibliotek som gir litteraturservice til landets leger ved Jostein Ingulfsen, Oslo helseråd, og Kari Halldal og Lizzie Knarberg Hansen fra Det medisinske fakultetsbibliotek. Møtet ble holdt på initiativ fra Janecke Thesen.

Gruppens oppgave er å sørge for en bedre litteraturservice for primærleger. På møtet kom man frem til at Det medisinske fakultetsbibliotek kan tilby tre typer tjenester:

- 1) Utarbeide løpende lister over aktuelle artikler i norske og utenlandske tidsskrifter som finnes i Norge. Disse listene kan eventuelt publiseres i Tidsskriftet eller Utposten.
- 2) Utending av kopier av tidsskriftartikler og utlån av bøker etter forespørsel fra primærleger.
- 3) Hjelp til å finne frem til sentrale, aktuelle arbeider innen spesielle emner etter behov. Her vil man også kunne trekke på bibliotekfaglig kompetanse fra Oslo helseråds bibliotek.

Universitetsbiblioteket i Oslo er i 1987 pålagt store innsparinger som rammer alle avdelinger. Det medisinske fakultetsbibliotek må spare inn lønn og får pr. idag heiler ikke lov å bruke ledige lønnsmidler som tidligere har holdt fotokopieringen av tidsskriftartikler i gang. Denne delen av bibliotekets service må derfor bli noe innskrenket.

Det medisinske fakultetsbibliotek er forøvrig utsatt til å være ansvarsbibliotek for medisin, dvs. yte bibliotekservice til landets leger og sykehus. men det er ikke avsatt tilstrekkelige midler til denne funksjonen. Derimot er retningslinjer for betaling av fotokopier nå under utarbeidelse av Riks-bibliotekstjenesten.

Ad litteraturtjeneste for primærleger.

Jeg viser til referatet i Tidsskrift for Den norske lægeforening og til Tora Saues brev. Møtet med primærlegene var kommet i stand fordi en av de tilstedeværende distriktsleger ofte hadde støtt på vanskeligheter når det gjaldt å holde seg orientert innen litteraturen.

Erfaringene med nærliggende bibliotek hadde ikke vært tilfredsstillende. For legene ville det være ønskelig med ett bibliotek (les UMED) hvor de kunne henvende seg og regne med å få nødvendig hjelp. Imidlertid ville det være ønskelig fra UMEDs side at sykehusbibliotekene abonnerer på - og låner ut/kopierer - de vanligste tidsskriftene, så ikke pågangen på UMED blir unødig stor.

Saken om regionalisering har forevrig senere vært drøftet på et møte i Riksbibliotek-tjenesten med representanter for universitetsbibliotekene og for bibliotekene ved Ullevål, Rikshospitalet og Sentralsykehuset i Akershus. Det var alminnelig enighet om at det ville være vanskelig for samtlige å påta seg større utlånsansvar og at det mest fornuftige og samfunnsøkonomisk gunstigste ville være å satse på UMED som ansvarsbibliotek. Sagt av Elisabeth Buntz : Gi UMED en million og la dem greie det !

Kari Halldal
Kari Halldal

Harstad sykehus

Biblioteket

9401 Harstad, 5.mai 1987

Postboks 31

SMB-nytt, Medisinsk bibliotek,
Regionsykehuset,
7006 TRONDHEIM

UFORSTÅELIGE BESKJEDER FRA BIBLIOTEKENE

Når man sender avgårde en bestilling på lån eller kopi og får den i retur, så vil man gjerne kunne forklare oppdragsgiveren hvorfor bestillingen ikke er blitt effektuert. Likeledes vil man gjerne rette opp eventuelle feil, men da må man jo kunne forstå hva som ikke stemmer. Mange ganger er imidlertid beskjedene skriblet på bestillinger som kommer i retur så vanskelige å forstå at man er like langt.

Jeg vedlegger et ferskt eksempel fra DK:U2. Er det en kode jeg ikke er inne i? 1) er bestillingen. 2) er lappen som kom tilbake. 3) jeg prøver igjen og ber om nærmere forklaring. 4) enda flere hemmelige tegn, men ringene rundt bind og år gjør at jeg skjønner det er her feilen ligger. Ved sjekking i Index Medicus finner jeg det rette bindnr. og ny bestilling er nå sendt. 5)

Dette er bare et av mange eksempler. Selv om de store bibliotekene har det travelt, så må det da være mulig å gjøre beskjeder forståelige for dem som skal lese dem? Dette synes jeg SMS bør ta opp med våre nordiske kolleger.

Vennlig hilsen

Tora Saue
Tora Saue

bibliotekar

5) Det er nok som mangler på opprinnelig bestilling
var buffert. Hva skjer nå? Tølg med. T. S.

SE NESTE SIDE.
4

FJERNLÅN
FRA

Fornatter/Redaktor: Novomesky, F. et al.
Katalogsignatur: *Novomesky, F. et al.*

Tittel: Fatal overpressure barotrauma...
Eks.nr.: 2

Tidsskrift/Serie: Soudni Lekarstvi
Bind: 28 Hefte: 21-26
Utg.sted: Praha Ar: 1983

Läntagande bibl.: Harstad sykehus, Adresse: Biblioteket, 9400 Harstad, Norge
Telefon: 64900 Best: 20.2.87

LÅNER: Opppl./Kilde: NORGE Mottatt: + NOSP

Reserveres Videreendes Koppi mot betaling Lånelist

Finnes i: Utånn Innkalt Reservert Ikke mottatt

Videresendt til: Sign: Statistikk

FJERNLÅN
FRA

Fornatter/Redaktor: Novomesky, F. et al.
Katalogsignatur: 26 FEB 87 + 056204

Tittel: Fatal overpressure barotrauma...
Eks.nr.: 2

Tidsskrift/Serie: *ČESKOSLOVENSKÁ PATOLOGIE S PRÍLOHOU SOUDNÍ LEKÁŘSTVÍ*
Bind: 28 Hefte: 21-26
Utg.sted: Praha Ar: 1983

Läntagande bibl.: Harstad sykehus, Adresse: Biblioteket, 9400 Harstad, Norge
Telefon: 64900 Best: 20.2.87

LÅNER: Opppl./Kilde: NORGE Mottatt: + NOSP

Reserveres Videreendes ikke Koppi mot betaling Lånelist

Finnes i: Utånn Innkalt Reservert Ikke mottatt

Videresendt til: Sign: Statistikk

Bind Har

HARSTAD SYKEHUS FØLGSEDEDEL

Sendes til: Dk U2

I følge avtale Kan beholdes Til Deres orientering
 Til behandling Takk for lånet For påtegning og retur

Merkn.: Vi forstår ikke meldingen fra dere!
NOSP-MIKRO 85:21
Soudny lékařstvi. - Praha: Československa lékařská společnost J.Ev.Purkyne. 1956- DK:U2
ISSN 0371-1854

HARSTAD SYKEHUS BIBLIOTEKET 9400 HARSTAD NORGE

Dato: 24/3.87 Underskrift: T. Saue

FJERNLÅN
FRA

Fornatter/Redaktor: Novomesky, F. et al.
Katalogsignatur: 25 FEB 87 + 092694

Tittel: Fatal overpressure barotrauma...
Eks.nr.: 4

Tidsskrift/Serie: *ČESKOSLOVENSKÁ PATOLOGIE S PRÍLOHOU SOUDNÍ LEKÁŘSTVÍ*
Bind: 28 Hefte: 21-26
Utg.sted: Praha Ar: 1983

Läntagande bibl.: Harstad sykehus, Adresse: Biblioteket, 9400 Harstad, Norge
Telefon: 64900 Best: 20.2.87

LÅNER: Opppl./Kilde: NORGE Mottatt: + NOSP

Reserveres Videreendes Koppi mot betaling Lånelist

Finnes i: Utånn Innkalt Reservert Ikke mottatt

Videresendt til: Sign: Statistikk

Bind Har

FJERNLÅN
FRA

Fornatter/Redaktor: Novomesky, F. & Paldauf, E.
Katalogsignatur: *Novomesky, F. & Paldauf, E.*

Tittel: Smertl'ná pretlaková barotrauma...
Eks.nr.: 5

Tidsskrift/Serie: Soudni Lekarstvi
Bind: 28 Hefte: 3
Utg.sted: Praha Ar: 1983

Läntagande bibl.: Harstad sykehus, Adresse: Biblioteket, 9400 Harstad, Norge
Telefon: 64900 Best: 5.5.87

LÅNER: Opppl./Kilde: NORGE Mottatt: + NOSP

Reserveres Videreendes ikke Koppi mot betaling Lånelist

Finnes i: Utånn Innkalt Reservert Ikke mottatt

Videresendt til: Sign: Statistikk

24716 AVL Biblioteksentralen

Tora Saue reiser et problem som de fleste av oss kjenner igjen. Ikke sant? Vi har både sendt og mottatt kryptiske beskjeder - innenlands som utenlands. Bortsett fra at vi alle kan beflitte oss på å være tydelige, så er vel dette en sak som bør reises på den neste nordiske konferansen. Ballen er herved spilt over til SMB-styret.

N-OSLO 2, 25.3.1987
Drammensveien 42
TELEFON (02) 66 49 80
TELEX 16078 ub n

A.M. Nicolaysen
Ullevål sykehus
medisinsk bibliotek
0407 Oslo 4

Bibliotekarer og Esperanto

Jeg har lest at bibliotekarer ved medisinske bibliotek har antydnet interesse for å undersøke om Esperanto kan være en brukbar løsning av de språkproblemer internasjonale organisasjoner ofte står overfor. Da jeg har arbeidet som esperantist innen områdene juss og geologi og i noen grad også innen bibliotekvesen, tillater jeg meg å nevne at jeg gjerne står til disposisjon, om De måtte ønske det, for å redegjøre for mine erfaringer med Esperanto i et internasjonalt miljø.

Vennlig hilsen

T. A. Høeg

T. A. Høeg
førstebibliotekar

Ang. felles MESH-katalog for BIBSYS (se SMB-nytt nr. 1, 1987).

Da det ser ut til å være liten interesse for en felles emnekatalog på fiche for alt medisinsk materiale i BIBSYS, vil det ikke bli produsert slike kataloger foreløpig.

Ragnhild Lande (s).

mic

Karolinska institutets bibliotek och informationscentral

Medline

litteratursökningssystemet i medicin

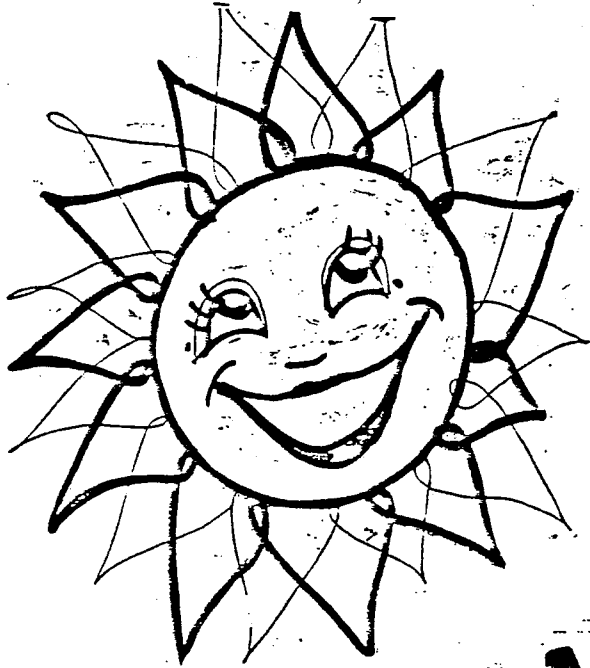
Nu 35% lägre kostnad
för Dig som söker från egen
terminal eller persondator

Ingen abonnemangsavgift.
100:-/tim 0,05 öre/uttaget tecken 50 öre/referens.
Efter kl 17.00 samt på nätter och helger, 30:- rabatt/tim.

MIC (Medicinska informationscentralen)
Postadress: MIC-KIBIC, Box 60201, 104 01 Stockholm
Telefon: 08-23 22 70
Telefax: 08-34 87 93

Conceptum

GOOD SUMMER!

